หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

ความหมายของคำซ้ำรูปแบบต่างๆในภาษาเมี่ยน-เย้า

ในบทที่ผ่านมาผู้วิจัยได้กล่าวถึง กระบวนการซ้ำคำในภาษาเมี่ยน-เย้า ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ การซ้ำในคำที่เกิดจากการซ้ำคำตั้ง (4.1) และ การซ้ำในคำที่ไม่ได้เกิดจากการซ้ำคำตั้ง แต่จะเกิดจากการซ้ำเสียง (4.2) ในการซ้ำคำทั้งสองประเภทนี้ มีข้อสังเกตที่สำคัญอยู่ 3 ประการ ปรากฏอยู่ในรูปแบบการซ้ำแต่ละแบบคือ

1. การซ้ำแต่ละชนิดมีรูปแบบทางเสียงที่ชัดเจน แน่นอน เขียนเป็นกฎได้
2. การซ้ำแต่ละรูปแบบทำให้เกิดความหมายเฉพาะของรูปแบบนั้นๆ
3. การเกิดคำซ้ำแต่ละชนิด มีข้อจำกัดในการเกิดรูปแบบการซ้ำแต่ละแบบ

ข้อสังเกตประการแรกนั้น ผู้วิจัยได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 4 สำหรับในบทที่ 5 นี้จะได้กล่าวถึงข้อสังเกตประการที่ 2 และ 3 ตามลำดับโดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อคือ

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบทางเสียงของการซ้ำและความหมายของคำซ้ำ

5.2 ข้อจำกัดในการเกิดรูปแบบการซ้ำแต่ละแบบ

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบทางเสียงของการซ้ำและความหมายของคำซ้ำ

ในหัวข้อนี้อาจแบ่งความสัมพันธ์ของรูปแบบการซ้ำและความหมายของคำซ้ำออกได้เป็น 2 กลุ่มดังนี้

5.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการซ้ำในคำที่เกิดจากการซ้ำคำตั้งกับความหมายของคำซ้ำในกรณีที่มีคำตั้ง

จากการศึกษากระบวนการซ้ำคำในบทที่ 4 พบว่ารูปแบบการซ้ำคำที่เกิดจากการซ้ำคำตั้ง ซึ่งมีทั้งหมด 7 รูปแบบ มีความสัมพันธ์กับความหมายของคำซ้ำดังนี้

<u>รูปแบบที่ W1</u> เป็นรูปแบบที่แสดงกระบวนการซ้ำที่เกิดจากคำตั้งซึ่งอยู่ในหมวดคำกริยาไม่แสดงอาการเคลื่อนไหว (ม.สอ.) เพียงอย่างเดียว การซ้ำอาจซ้ำคำตั้ง 1-2 ครั้งก็ได้ เมื่อผ่านกระบวนการซ้ำ ดังรูปแบบนี้แล้ว จะได้คำซ้ำที่มีหน่วยซ้ำ 1-2 หน่วย ซึ่งอยู่ในหมวดคำกริยา ม.สอ. เหมือนเดิมและจะแสดงความหมายบอกการกระทำที่ดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง เช่น

รูปแบบที่ W1 : WTx----------> (RTx) RTx + WTx

คำตั้ง	คำซ้ำ	ความหมาย
คำกริยา ม.สอ.	คำกริยา ม.สอ.	
tsun2 "ไล่ตาม"	(tsun2) tsun2 tsun2"ไล่ตามไปเรื่อยๆ	การกระทำที่ดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่างการปรากฏ

ku:5 tɕɔ:ŋ3 tsun2 m2 taw3 miən3
-นางยักษ์- ไล่ นั้น ลน. คน
(tsun2) tsun2 tsun2 m4 tsəj2
--ไล่ตามไปเรื่อยๆ-- ไม่ ทัน
"นางยักษ์ไล่ตามคนนั้น ไล่ตามไปเรื่อยๆ ก็ไม่ทัน"

รูปแบบที่ W2 เป็นรูปแบบทางเสียงแสดงกระบวนการซ้ำที่เกิดจากคำตั้ง ซึ่งอยู่ในหมวดคำ 2 หมวด คือ คำกริยาแสดงอาการเคลื่อนไหว (สอ.) และคำคุณศัพท์ ในกรณีที่คำตั้งเป็นคำกริยา สอ.เมื่อผ่านกระบวนการซ้ำ ดังรูปแบบนี้แล้ว จะเป็นคำซ้ำที่อยู่ในหมวดคำเดิม ในกรณีที่คำตั้งเป็นคำคุณศัพท์ คำซ้ำจะเปลี่ยนไปเป็นคำกริยา สอ. และจะมีความหมายบอกการกระทำที่เกิดซ้ำและไม่อยู่นิ่ง รูปแบบนี้อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะตามลักษณะพยางค์เป็นหรือพยางค์ตายของคำตั้งดังนี้

รูปแบบที่ W2 : [LWTx / DWTx] ---------> CRuŋT3 CRuŋT3 [LRT3 / DRT2] + [LWTx / DWTx]

คำตั้ง (พยางค์เป็น)	คำซ้ำ	ความหมาย
คำกริยา สอ.	คำกริยา สอ.	
ja:w3"ขยั่ม"	juŋ3 juŋ3 ja:w3 ja:w3 "ขยั่มขึ้นๆลงๆ"	การกระทำที่เกิดซ้ำและไม่อยู่นิ่ง

ตัวอย่างการปรากฏ

fu?2 tɕuəj4 fa:w5 miŋ3
--เด็ก-- ขึ้น ไป
juŋ3 juŋ3 ja:w3 ja:w3 ɲəj1
--ขยั่มขึ้นๆลงๆ---- ลท.
ku?2 ŋwaj2 diəŋ5
--บน-- ต้นไม้
"เด็กขึ้นไปขยั่มขึ้นๆ ลงๆ อยู่บนต้นไม้ล่ะ"

คำคุณศัพท์	คำซ้ำ
คำกริยา สอ.	คำกริยา สอ.
ŋaw1"งอ"	ŋuŋ3 ŋuŋ3 ŋaw3 ŋaw1"บิดไปบิดมา"

ตัวอย่างการปรากฏ

təw5 puə4 tsu?2 liə4
ไฟ เผา ถูก ลวด
ŋuŋ3 ŋuŋ3 ŋaw3 ŋaw1 ɲəj1
----บิดไปบิดมา---- ลท.
"ไฟเผาลวด บิดไปบิดมาเลย"

คำตั้ง (พยางค์ตาย)	คำซ้ำ
คำคุณศัพท์	คำกริยา สอ.
ŋa?4 "มีลักษณะคอพับ"	ŋuŋ3 ŋuŋ3 ŋa?2 ŋa?4 "โงกเงกไปมา"

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 djɔ:m3 ta?2 ŋat4 ŋuŋ3 ŋuŋ3 ŋa?2 ŋa?4
เขา งีบหลับ สัปหงก --โงกเงกไปมา--

รูปแบบที่ W3 เป็นรูปแบบทางเสียงที่แสดงกระบวนการซ้ำที่เกิดจากคำตั้ง ซึ่งอยู่ในหมวดคำ 2 หมวด คือ คำกริยา สอ. และคำคุณศัพท์ เมื่อผ่านกระบวนการซ้ำ ดังรูปแบบนี้แล้ว ในกรณีที่คำตั้งเป็นคำกริยา สอ. คำซ้ำจะอยู่ในหมวดคำเดิม ในกรณีที่คำตั้งเป็นคำคุณศัพท์ คำซ้ำจะเปลี่ยนไปเป็นคำกริยา สอ. หรือคำกริยาวิเศษณ์เสมอ และจะมีความหมายบอกการกระทำที่เกิดซ้ำและไม่อยู่นิ่ง รูปแบบนี้อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะตามลักษณะพยางค์เป็นหรือพยางค์ตายของคำตั้ง ดังนี้

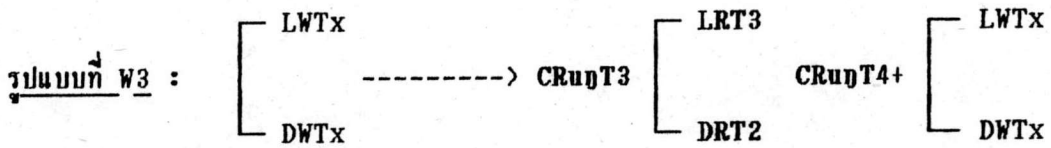

คำตั้ง (พยางค์เป็น)	คำซ้ำ	ความหมาย
คำกริยา สอ.	คำกริยา สอ.	
deŋ1"ชูคอ"	duŋ3 deŋ3 duŋ4 deŋ1"ชะเง้อชะแง้"	การกระทำที่เกิดซ้ำและไม่อยู่นิ่ง

ตัวอย่างการปรากฏ

jiə1 puət2 nin3
ฉัน เห็น เขา

duŋ3 deŋ3 duŋ4 deŋ1 nit4 fat4
-----ชะเง้อชะแง้---- ติด ใกล้

?a:1 ɲe:1 pja:w4
--ของฉัน-- บ้าน

"ฉันเห็นเขาชะเง้อชะแง้อยู่ใกล้บ้านของฉัน"

คำคุณศัพท์	คำกริยาวิเศษณ์
suə3"มีลักษณะรุ่มร่าม"	suŋ3 suə3 suŋ4 suə3"ซักช้ายืดยาด"

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 tsɔw5 ha?4 juŋ2

เขา ทำ --อะไร--

suŋ3 suə3 suŋ4 suə3

----ชักช้ายืดยาด----

"เขาทำอะไรชักช้ายืดยาด"

คำตั้ง (พยางค์ตาย)	คำซ้ำ
คำคุณศัพท์	คำกริยา สอ.
na?4 "มีลักษณะคอพับ"	nuŋ3 na?2 nuŋ4 na?4
	"โงกเงกไปมา"

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 djɔːm3 ta?2 ŋat4 nuŋ3 na?2 nuŋ4 na?4

เขา งับหลับ -สัปหงก- โงกเงกไปมา

"เขางับหลับสัปหงกโงกเงกไปมา"

รูปแบบที่ W4 เป็นรูปแบบทางเสียงที่แสดงกระบวนการซ้ำที่เกิดจากคำตั้ง ซึ่งอยู่ในหมวดคำ 2 หมวด คือ คำกริยา สอ. และคำคุณศัพท์ เมื่อผ่านกระบวนการซ้ำ ดังรูปแบบนี้แล้ว ในกรณีที่คำตั้งเป็นคำกริยา สอ. คำซ้ำจะอยู่ในหมวดคำเดิม ในกรณีที่คำตั้งเป็นคำคุณศัพท์ คำซ้ำจะเปลี่ยนไปเป็นคำกริยา สอ. หรือคำกริยาวิเศษณ์เสมอ ซึ่งมีความหมายบอกการกระทำที่เกิดซ้ำและไม่อยู่นิ่ง เช่น

รูปแบบที่ W4 : WTx----------> RT2 NT4 + WTx

คำตั้ง	คำซ้ำ	ความหมาย
คำกริยา สอ.	คำกริยา สอ.	
do?4"ก้ม"	do?2 n̥4 do?4"งกๆเงิ่นๆ"	การกระทำที่เกิดซ้ำ และไม่อยู่นิ่ง

ตัวอย่างการปรากฏ

miən3 ko:5 do?2 n4 do?4 ɲəj1
คน แก่ --งกๆเง่ๆ-- ลท.
taj3
มา
"คนแก่งกๆเง่ๆมา"

คำคุณศัพท์	คำกริยา สอ.
tɛ:2 "มีลักษณะป่องกลม"	tɛ:2 n4 tɛ:2"กระเพื่อมขึ้นลง"

ตัวอย่างการปรากฏ

m4 taw3 tu:ŋ6 ɲe:1 ka?2 siə1
นี้ ตัว หมู ของ --ท้อง--
tɛ:2 n4 tɛ:2
-กระเพื่อมขึ้นลง-
"ท้องของหมูตัวนี้กระเพื่อมขึ้นลง"

คำคุณศัพท์	คำกริยาวิเศษณ์
khek4 "เป็ ,เอียง"	khek2 ŋ4 khek4 "โยกเยก"

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 jaŋ3 təj5 tɕaw4 khek2 ŋ4 khek4
เขา เดิน ลท. ทาง โยกเยก
"เขาเดินโยกเยก"

รูปแบบที่ W5 เป็นรูปแบบทางเสียงที่แสดงกระบวนการซ้ำที่เกิดจากคำตั้ง ซึ่งอยู่ในหมวดคำคุณศัพท์เพียงหมวดเดียว เมื่อผ่านกระบวนการซ้ำดังรูปแบบนี้แล้ว จะได้คำซ้ำที่อยู่ในหมวดคำคุณศัพท์เช่นเดิมและมีความหมายของความเป็นกลุ่มก้อนของนาม ซึ่งคำซ้ำคุณศัพท์นี้ขยาย เช่น

รูปแบบที่ W5 WTx-------> CRuT2 CRuŋT5 + WTx

คำตั้ง	คำซ้ำ	
คำคุณศัพท์	คำคุณศัพท์	ความหมาย
tɛ:2 "มีลักษณะป่องกลม"	tu2 tuŋ5 tɛ:2 "มีลักษณะป่องกลมทั้งหมด"	ความเป็นกลุ่มก้อนของนาม ซึ่งคำซ้ำคุณศัพท์นี้ขยาย

ตัวอย่างการปรากฏ

mู4 puə4 tu:ŋ6 ɲan2 kɔ:1
นี้ พวก หมู กิน จน
ka?2 naj4 ka?2 siə1
--สิ่งของ-- --ท้อง--
tu1 tuŋ5 tɛ:2
-ป่องกลมทั้งหมด-
"หมูพวกนี้กินสิ่งของจนท้องป่องทั้งหมด"

รูปแบบที่ W6 เป็นรูปแบบทางเสียงที่แสดงกระบวนการซ้ำที่เกิดจากคำตั้ง ซึ่งอยู่ในหมวดคำลักษณนามเพียงหมวดเดียว เมื่อผ่านกระบวนการซ้ำ ดังรูปแบบนี้แล้ว จะได้คำซ้ำที่อยู่ในหมวดคำเดิม และมีความหมายบอกการแยกแยะของนามที่รวมเป็นกลุ่ม ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ และมีลักษณะร่วมกันอยู่ เช่น

รูปแบบที่ W6 WTx----------> RT3 + WTx

คำตั้ง	คำซ้ำ	ความหมาย
คำลักษณนาม	คำลักษณนาม	
ɲɔ:j1"วัน"	ɲɔ:j3 ɲɔ:j1"ทุกวัน"	บอกการแยกแยะของนามกลุ่มหนึ่ง เป็นกลุ่มย่อยที่มีลักษณะร่วมกัน

ตัวอย่างการปรากฏ

jiə1 nɔ:j3 nɔ:j1 miŋ3 hɔ?2 tɔŋ3 liw3
ฉัน --ทุกวัน-- ไป โรงเรียน อาคาร
"ฉันไปโรงเรียนทุกวัน"

รูปแบบที่ W7 เป็นรูปแบบทางเสียงซึ่งแสดงกระบวนการซ้ำที่เกิดจากคำตั้ง ซึ่งอยู่ในหมวดคำ 3 หมวด คือ คำลักษณนาม คำกริยา ม.สอ. และคำคุณศัพท์ เมื่อผ่านกระบวนการซ้ำดังรูปแบบนี้แล้ว จะได้คำซ้ำที่อยู่ในหมวดคำเดิม เฉพาะคำซ้ำที่อยู่ในหมวดคำลักษณนามจะมีความหมาย 2 ลักษณะคือ บอกการแยกแยะของนามกลุ่มหนึ่ง เป็นกลุ่มย่อยที่มีลักษณะร่วมกัน และบอกการเน้นย้ำ ส่วนคำซ้ำในอีก 2 หมวดนั้นจะมีความหมายบอกการเน้นย้ำเพียงอย่างเดียว เช่น

รูปแบบที่ W7 WTx---------> RT4* + WTx

คำตั้ง	คำซ้ำ	ความหมาย
คำลักษณนาม	คำลักษณนาม	
kɔ:ŋ2"ขวด"	kɔ:ŋ4* kɔ:ŋ2"ทุกขี้วดทุกขวด"	บอกการเน้นย้ำ และบอกการแยกแยะของนามกลุ่มหนึ่ง เป็นกลุ่มย่อยที่มีลักษณะร่วมกัน

ตัวอย่างการปรากฏ

nit2 tsan2 puət2 na:j2
--ขณะที่-- เห็น นี่
kɔ:ŋ4* kɔ:ŋ2 tsəj5 ka?2 mɛ?2
ทุกขี้วดทุกขวด ใช่ -ข้าวโพด-
tiw4 dzeŋ2
เหล้า ทั้งหมด
"ที่เห็นอยู่นี่ทุกขี้วดทุกขวดคือ
เหล้าข้าวโพดทั้งหมด"

คำกริยา สอ.	คำกริยา สอ.	
tsɔw5"ทำ"	tsɔw4* tsɔw5"ทำม๊ากมาก"	การเน้นย้ำ

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 tsɔw5 laj1 na:ŋ5

เขา ทำ ผัก ข้าว

tsɔw4* tsɔw5 kɔ:1 dzeŋ2

--ทำม๊ากมาก-- จน หมด

ʔaʔ4 lo:3

--ลท.--

"เขาทำกับข้าว ทำม๊ากมากจนของหมดล่ะ"

คำคุณศัพท์	คำคุณศัพท์	
tɛ:2 มีลักษณะ	tɛ:4* tɛ:2"ป่องม๊ากมาก ป่องกลม"	การเน้นย้ำ

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 ɲan2 tɕham4 kɔ:1 kaʔ2 siə1

เขา กิน มาก จน --ท้อง--

tɛ:4* tɛ:2

ป่องม๊ากมาก

"เขากินมากจนท้องป่องม๊ากมาก"

จะเห็นได้ว่าเมื่อผ่านกระบวนการซ้ำตามรูปแบบต่างๆ ทั้ง 7 รูปแบบแล้วคำซ้ำทุกรูปแบบ จะเป็นคำในหมวดคำชนิดเดียวกับคำตั้ง ไม่แตกต่างกันยกเว้นคำซ้ำบางรูปแบบเท่านั้นได้แก่ รูปแบบที่ W2 W3 และ W4 และที่เกิดจากคำตั้งที่เป็นคำคุณศัพท์เท่านั้น ที่จะแตกต่างจากคำตั้ง คือ จะเป็นคำกริยา หรือคำกริยาวิเศษณ์

5.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการซ้ำในคำที่ไม่ได้เกิดจากการซ้ำคำตั้งกับความหมายของคำซ้ำ ในกรณีที่ไม่มีคำตั้ง

จากการศึกษากระบวนการซ้ำคำในภาษาเมี่ยน-เย้า ในบทที่ 4 พบว่ารูปแบบของการซ้ำที่ไม่ได้เกิดจากการซ้ำคำตั้ง ซึ่งมีทั้งหมด 4 รูปแบบ (รูปแบบที่ R1-R4) จะอยู่ใน

หมวดคำกริยาวิเศษณ์เพียงหมวดเดียว และจะแสดงความสัมพันธ์กับความหมายของคำซ้ำเพียงลักษณะเดียวเท่านั้น คือ คำซ้ำที่เกิดจากการซ้ำเสียงซึ่งมีรูปแบบเป็นแบบเฉพาะรวม 4 แบบดังกล่าว จะแสดงความหมายบอกการกระทำที่เกิดซ้ำและไม่อยู่นิ่ง

รูปแบบที่ R1 : CRuŋT3 RT3 CRuŋT4 RTx

คำซ้ำ	ความหมาย
คำกริยาวิเศษณ์	
fuŋ3 fɔ:3 fuŋ4 fɔ:1"อาการหายใจฟืดฟาด"	การกระทำที่เกิดซ้ำและไม่อยู่นิ่ง
ตัวอย่างการปรากฏ	
ŋoŋ3 thaw4 tɕhiə5	
ควาย --หายใจ--	
fuŋ3 fɔ:3 fuŋ4 fɔ:1	
อาการหายใจฟืดฟาด	
"ควายหายใจฟืดฟาด"	

รูปแบบที่ R2 : CRaT3 RT3 CRaT4 RTx

คำซ้ำ	ความหมาย
คำกริยาวิเศษณ์	
pa3 khɛŋ3 pa4 khɛŋ1 "อาการเดินเตาะแตะ"	การกระทำที่เกิดซ้ำและไม่อยู่นิ่ง
ตัวอย่างการปรากฏ	
ku?2 ŋwa:5 jaŋ3 təj5 tɕaw4	
--ทารก-- เดิน ลท. ทาง	
pa3 khɛ:ŋ3 pa4 khɛ:ŋ1	
--อาการเดินเตาะแตะ--	
"ทารกเดินเตาะแตะ"	

รูปแบบที่ R3 : ARC?T2 ARC?T2 BRT2 BRTx

คำซ้ำ

คำกริยาวิเศษณ์

pe?2 pe?2 paŋ2 paŋ5 "อาการรีบเร่ง"

ความหมาย

การกระทำที่เกิดซ้ำ
และไม่อยู่นิ่ง

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 jaŋ3 təj5 tɕaw4 pe?2 pe?2 paŋ2 paŋ5
เขา เดิน ลท. ทาง --อาการรีบเร่ง--
"เขาเดินเอาๆอย่างรีบเร่ง"

รูปแบบที่ R4 : RT2 NT4 RTx

คำซ้ำ

คำกริยา สอ.

kɛ:ŋ2 ŋ4 kɛŋ4"แกว่งไปแกว่งมา"

ความหมาย

การกระทำที่เกิดซ้ำ
และไม่อยู่นิ่ง

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 tɕɛ:4 luj1 kɛ:ŋ2 ŋ4 kɛ:ŋ4
เขา แก้ เสื้อ แกว่งไปแกว่งมา
"เขาแก้เสื้อผ้า(นม)แกว่งไปแกว่งมา)

คำกริยาวิเศษณ์

ɲɔj2 ɲ4 ɲɔj2 "ชักช้าเนิบนาบ"

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 dziw2 na:ŋ5 ɲɔj2 ɲ4 ɲɔj2
เขา เคี้ยว ข้าว ชักช้าเนิบนาบ
"เขาเคี้ยวข้าวไปมาช้าเนิบนาบ"

5.2 ข้อจำกัดในการเกิดรูปแบบการซ้ำแต่ละแบบ

จากการศึกษากระบวนการซ้ำคำในบทที่ 4 พบว่า ในการเกิดรูปแบบการซ้ำแต่ละแบบมีข้อจำกัดซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

5.2.1 ข้อจำกัดในการเกิดรูปแบบการซ้ำในคำที่เกิดจากการซ้ำคำตั้ง

รูปแบบการซ้ำในภาษาเมี่ยน-เย้า ในกรณีที่มีคำตั้ง ซึ่งมีอยู่ 7 รูปแบบนั้น (รูปแบบที่ W1-W7) มีข้อจำกัดในการเกิดรูปแบบแต่ละแบบ ดังนี้

<u>รูปแบบที่ W1</u> เป็นรูปแบบที่แสดงกระบวนการซ้ำ ซึ่งมีข้อจำกัดคือ เกิดจากคำตั้งที่ทำหน้าที่เป็นบทแสดง[1] เพียงอย่างเดียว และเมื่อผ่านกระบวนการซ้ำดังรูปแบบนี้แล้ว จะได้คำซ้ำ 2-3 พยางค์ ที่ทำหน้าที่เป็นบทแสดงอย่างเดิม เช่น

---

[1] เพื่อความสะดวกในการอธิบายข้อจำกัดของการเกิดรูปแบบการซ้ำในภาษาเมี่ยน-เย้า ผู้วิจัยได้แบ่งหน้าที่หรือบทบาทของคำ เมื่อปรากฏในประโยคออกเป็น 3 ชนิด คือ บทนาม บทแสดง และบทเชื่อม

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ให้คำนิยามของหมวดคำที่ทำหน้าที่ดังกล่าวในเชิงความหมายไว้ด้วย เช่น คำนาม คือคำที่หมายถึง สรรพสิ่งทั้งหลาย คำกริยา คือคำที่แสดงอาการของสรรพสิ่ง เป็นต้น

<u>หน้าที่ของคำในประโยค</u>

1. บทนาม หมายถึง หน้าที่ของคำที่หมายถึงสรรพสิ่งทั้งหลาย (คำนาม) ของคำที่ใช้แทนสรรพสิ่ง (คำสรรพนาม) และของคำที่ใช้แทนสรรพสิ่งในการบอกจำนวน (คำลักษณนาม)

2. บทแสดง หมายถึง หน้าที่ของคำที่แสดงอาการของสรรพสิ่ง (คำกริยา) หรือของคำที่ขยายอาการของสรรพสิ่ง (คำกริยาวิเศษณ์) หรือของคำที่บอกสภาพของสรรพสิ่ง (คำคุณศัพท์)

3. บทเชื่อม หมายถึง หน้าที่ของคำที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทนามหรือระหว่างบทแสดง

รูปแบบที่ W1 : WTx----------> (RTx) RTx + WTx

คำตั้ง	คำซ้ำ
บทแสดง	บทแสดง
tsun2 "ไล่ตาม"	(tsun2) tsun2 tsun2"ไล่ตามไปเรื่อยๆ
ตัวอย่างการปรากฏ	ตัวอย่างการปรากฏ
ku:5 tɕɔ:ŋ3 tsun2 m2 taw3 miən3	ku:5 tɕɔ:ŋ3 tsun2 m2 taw3 miən3
--นางยักษ์-- ไล่ตาม นั้น ลน. คน	-นางยักษ์- ไล่ นั้น ลน. คน
"นางยักษ์ไล่ตามชายคนนั้น"	tsun2) tsun2 tsun2 m4 tsəj2
	--ไล่ตามไปเรื่อยๆ-- ไม่ ทัน
	"นางยักษ์ไล่ตามคนนั้น ไล่ตามไปเรื่อยๆ ก็ไม่ทัน"

รูปแบบที่ W2-W3 เป็นรูปแบบที่แสดงกระบวนการซ้ำ 2 รูปแบบที่คล้ายคลึงกันซึ่งมีข้อจำกัดแบบเดียวกัน คือ เกิดจากคำตั้งซึ่งมีหน้าที่เป็นบทแสดง เมื่อผ่านกระบวนการซ้ำดังรูปแบบนี้แล้วจะได้คำซ้ำ 4 พยางค์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นบทแสดงเหมือนเดิม เช่น

รูปแบบที่ W2 : [LWTx / DWTx] ---------->CRuŋT3 CRuŋT3 [LRT3 / DRT2] + [LWTx / DWTx]

คำตั้ง (พยางค์เป็น)	คำซ้ำ
บทแสดง	บทแสดง
ja:w3"ยอ่ม"	juŋ3 juŋ3 ja:w3 ja:w3
	"ยอ่มขึ้นๆลงๆ"

ตัวอย่างการปรากฏ

fu?2 tɕuəj4 ja:w3 diəŋ5
---เด็ก--- ขย่ม ต้นไม้
"เด็กขย่มต้นไม้"

ตัวอย่างการปรากฏ

fu?2 tɕuəj4 fa:w5 miŋ3
--เด็ก-- ขึ้น ไป
juŋ3 juŋ3 ja:w3 ja:w3 ɲəj1
--ขย่มขึ้นๆลงๆ---- ลท.
ku?2 ŋwaj2 diəŋ5
--บน-- ต้นไม้
"เด็กขึ้นไปขย่มขึ้นๆ ลงๆ อยู่บนต้นไม้ล่ะ"

ŋaw1"งอ"

ŋuŋ3 ŋuŋ3 ŋaw3 ŋaw1"บิดไปบิดมา"

ตัวอย่างการปรากฏ

təw5 puə4 tsu?2 liə4
ไฟ เผา ถูก ลวด
sam2 ŋaw1
มาก งอ
"ไฟเผาลวดงอมาก"

ตัวอย่างการปรากฏ

təw5 puə4 tsu?2 liə4
ไฟ เผา ถูก ลวด
ŋuŋ3 ŋuŋ3 ŋaw3 ŋaw1 ɲəj1
----บิดไปบิดมา---- ลท.
"ไฟเผาลวด บิดไปบิดมาเลย"

คำตั้ง (พยางค์ตาย)

บทแสดง

muət4 "จม"

คำซ้ำ

บทแสดง

muŋ3 muŋ3 muət2 muət4 "ผลุบๆ โผล่ๆ"

ตัวอย่างการปรากฏ

jiə1 puət2 fu?2 tɕuəj4
ฉัน เห็น ---เด็ก---
muət4 ?uəm1
จม น้ำ
"ฉันเห็นเด็กจมน้ำ"

ตัวอย่างการปรากฏ

jiə1 puət2 miən3 muŋ3 muŋ3 muət2 muət4
ฉัน เห็น คน ---ผลุบๆ โผล่ๆ---
ɲəj1 ku?2 ɲuə5 ?uəm1
ลท. -ใน- น้ำ
"ฉันเห็นคนผลุบๆ โผล่ๆ อยู่ในน้ำล่ะ"

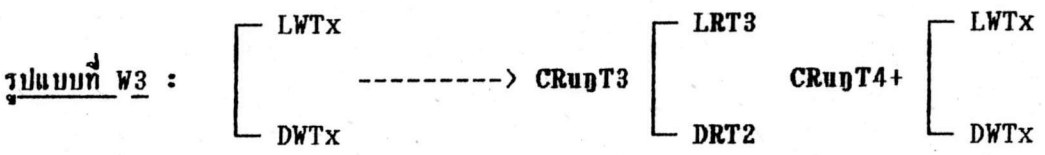

คำตั้ง (พยางค์เป็น)

บทแสดง

deŋ1"ชูคอ"

ตัวอย่างการปรากฏ

jiə1 puət2 ʔnan1 deŋ1
ฉัน เห็น งู ชูคอ
"ฉันเห็นงูชูคอ"

suə3 "มีลักษณะรุ่มร่าม"

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 tsuʔ4 luj1 da:w4
เขา ใส่ ชุด ยาว
sam2 suə3
มาก รุ่มร่าม
"เขาใส่ชุดยาวรุ่มร่ามมาก"

คำตั้ง (พยางค์ตาย)

บทแสดง

n̥aʔ4 "มีลักษณะคอพับ"

คำซ้ำ

บทแสดง

duŋ3 deŋ3 duŋ4 deŋ1"ชะเง้อชะแง้"

ตัวอย่างการปรากฏ

jiə1 puət2 nin3
ฉัน เห็น เขา
duŋ3 deŋ3 duŋ4 deŋ1 nit4 fat4
-----ชะเง้อชะแง้---- ติด ใกล้
ʔa:1 ɲe:1 pja:w4
--ของฉัน-- บ้าน
"ฉันเห็นเขาชะเง้อชะแง้อยู่ใกล้บ้านของฉัน"

suŋ3 suə3 suŋ4 suə3"ชักช้ายืดยาด"

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 tsəw5 haʔ4 juŋ2
เขา ทำ --อะไร--
suŋ3 suə3 suŋ4 suə3
----ชักช้ายืดยาด----
"เขาทำอะไรชักช้ายืดยาด"

คำซ้ำ

บทแสดง

n̥uŋ3 n̥aʔ2 n̥uŋ4 n̥aʔ4
"โงกเงกไปมา"

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 djɔ:m3 ta?2 ŋat4
เขา งีบหลับ --สัปหงก--
sam2 na?4
มาก คอพับ
"เขางีบหลับสัปหงกจนคอพับ"

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 djɔ:m3 ta?2 ŋat4 nuŋ3 na?2 nuŋ4 na?4
เขา งีบหลับ -สัปหงก- โงกเงกไปมา
"เขางีบหลับสัปหงกโงกเงกไปมา"

รูปแบบที่ W4 เป็นรูปแบบที่แสดงกระบวนการซ้ำ ซึ่งมีข้อจำกัด คือ เกิดจากคำตั้งที่เป็นบทแสดง และเมื่อผ่านกระบวนการซ้ำ ดังรูปแบบนี้แล้ว จะได้คำซ้ำ 3 พยางค์ ที่ทำหน้าที่เป็นบทแสดง เพียงอย่างเดียว เช่น

รูปแบบที่ W4 : WTx----------> RT2 NT4 + WTx

คำตั้ง
บทแสดง
do?4"ก้ม"

คำซ้ำ
บทแสดง
do?2 n4 do?4"งกๆเงิ่นๆ"

ตัวอย่างการปรากฏ
nin3 do?4 mgɔŋ4
เขา ก้ม ศีรษะ
"เขาก้มศีรษะ"

ตัวอย่างการปรากฏ
miən3 ko:5 do?2 n4 do?4 ɲəj1
คน แก่ --งกๆเงิ่นๆ-- ลท.
taj3
มา
"คนแก่งกๆเงิ่นๆมา"

tɛ:2 n4 tɛ:2"กระเพื่อมขึ้นลง"

ตัวอย่างการปรากฏ	ตัวอย่างการปรากฏ
nin3 ɲe:1 ka?2 siə1	m4 taw3 tu:ŋ6 ɲe:1 ka?2 siə1
เขา ของ --ท้อง--	นี้ ตัว หมู ของ --ท้อง--
sam2 tɕ:2	tɕ:2 n4 tɕ:2
มาก ปอง	-กระเพื่อมขึ้นลง-
"ท้องของเขาปองมาก"	"ท้องของหมูตัวนี้กระเพื่อมขึ้นลง"

รูปแบบที่ W5 เป็นรูปแบบที่แสดงกระบวนการซ้ำ ซึ่งมีข้อจำกัดคือ เกิดจากคำตั้งที่ทำหน้าที่เป็นบทแสดงเพียงอย่างเดียว และเมื่อผ่านกระบวนการซ้ำ ดังรูปแบบนี้แล้ว จะได้คำซ้ำ 3 พยางค์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นบทแสดงเหมือนเดิม เช่น

รูปแบบที่ W5 WTx-------> CRuT2 CRuŋT5 + WTx

คำตั้ง	คำซ้ำ
บทแสดง	บทแสดง
tɕ:2 "มีลักษณะปองกลม"	tu2 tuŋ5 tɕ:2"มีลักษณะปองกลมทั้งหมด"

ตัวอย่างการปรากฏ	ตัวอย่างการปรากฏ
nin3 ɲe:1 ka?2 siə1	m4 puə4 tu:ŋ6 ɲan2 kɔ:1
เขา ของ --ท้อง--	นี้ พวก หมู กิน จน
sam2 tɕ:2	ka?2 naj4 ka?2 siə1
มาก ปอง	--สิ่งของ-- --ท้อง--
"ท้องของเขาปองมาก"	tu1 tuŋ5 tɕ:2
	-ปองกลมทั้งหมด-
	"หมูพวกนี้กินสิ่งของจนท้องปองทั้งหมด"

รูปแบบที่ W6 เป็นรูปแบบที่แสดงกระบวนการซ้ำ ซึ่งมีข้อจำกัดคือ เกิดจากคำตั้งที่ทำหน้าที่เป็นบทนามเพียงอย่างเดียว และเมื่อผ่านกระบวนการซ้ำ ดังรูปแบบนี้แล้ว จะได้คำซ้ำ 2 พยางค์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นบทนามเหมือนเดิม เช่น

รูปแบบที่ W6 WTx----------> RT3 + WTx

คำตั้ง	คำซ้ำ
บทนาม	บทนาม
ɲɔ:j1"วัน"	ɲɔ:j3 ɲɔ:j1"ทุกวัน"

ตัวอย่างการปรากฏ	ตัวอย่างการปรากฏ
jiə1 miŋ3 dəj2	jiə1 ɲɔ:j3 ɲɔ:j1 miŋ3 hɔ?2 tɔŋ3 liw3
ฉัน ไป ไร่	ฉัน --ทุกวัน-- ไป โรงเรียน อาคาร
jiət2 ɲɔj1	"ฉันไปโรงเรียนทุกวัน"
1 วัน	
"ฉันไปไร่ 1 วัน"	

รูปแบบที่ W7 เป็นรูปแบบที่แสดงกระบวนการซ้ำ ซึ่งมีข้อจำกัดคือ เกิดจากคำตั้งที่ทำหน้าที่เป็นบทนามและบทแสดง และเมื่อผ่านกระบวนการซ้ำ ดังรูปแบบนี้แล้ว จะได้คำซ้ำ 2 พยางค์ ซึ่งทำหน้าที่เหมือนเดิม คือ เป็นบทนาม และบทแสดง เช่น

รูปแบบที่ W7 WTx---------> RT4* + WTx

คำตั้ง	คำซ้ำ
บทนาม	บทนาม
kɔ:ŋ2"ขวด"	kɔ:ŋ4* kɔ:ŋ2"ทุกขี้วดทุกขวด"

ตัวอย่างการปรากฏ	ตัวอย่างการปรากฏ
tsɔ?4 kɔ:ŋ2 tiw4	nit2 tsan2 puət2 na:j2
เอา ขวด เหล้า	--ขณะที่-- เห็น นี่
taj3 hop4	kɔ:ŋ4* kɔ:ŋ2 tsəj5 ka?2 mɛ?2 tiw4 dzeŋ2
มา ดื่ม	ทุกขี้วดทุกขวด ใช่ -ข้าวโพด- เหล้า ทั้งหมด
"เอาเหล้ามาดื่มขวดหนึ่ง"	"ที่เห็นอยู่นี่ทุกขี้วดทุกขวดคือเหล้าข้าวโพดทั้งหมด"

tsɔw5"ทำ"	tsɔw4* tsɔw5 "ทำม๊ากมาก"
ตัวอย่างการปรากฏ	ตัวอย่างการปรากฏ
nin3 tsɔw5 ko:ŋ1	nin3 tsɔw5 laj1 na:ŋ5
เขา ทำ งาน	เขา ทำ ผัก ข้าว
"เขาทำงาน"	tsɔw4* tsɔw5 kɔ:1 dzeŋ2 ʔaʔ4 lo:3
	--ทำม๊ากมาก-- จน หมด --ลท.--
	"เขาทำกับข้าว ทำม๊ากมากจนของหมดล่ะ"
tɕ:2 "มีลักษณะป่องกลม"	tɕ:4* tɕ:2"ป่องม๊ากมาก"
ตัวอย่างการปรากฏ	ตัวอย่างการปรากฏ
nin3 ɲe:1 kaʔ2 siɔ1	nin3 ɲan2 tɕham4 kɔ:1 kaʔ2 siɔ1
เขา ของ --ท้อง--	เขา กิน มาก จน --ท้อง--
sam2 tɕ:2	tɕ:4* tɕ:2
มาก ป่อง	ป่องม๊ากมาก
"ท้องของเขาป่องมาก"	"เขากินมากจนท้องป่องม๊ากมาก"

จะสังเกตได้ว่าคำซ้ำ 7 รูปแบบดังกล่าวข้างบนนี้ มีข้อจำกัดเหมือนกันอยู่เกือบทั้งหมดคือ มีหน้าที่เป็นบทแสดง ยกเว้นรูปแบบที่ W6 ซึ่งมีหน้าที่เป็นบทนาม และรูปแบบที่ W7 ซึ่งมีหน้าที่เป็นบทนาม นอกเหนือจากบทแสดงได้ด้วย

5.2.2 ข้อจำกัดในการเกิดรูปแบบการซ้ำในคำที่ไม่ได้เกิดจากการซ้ำคำตั้ง

รูปแบบการซ้ำในภาษาเมี่ยน-เย้า ในกรณีที่ไม่มีคำตั้ง ซึ่งมีอยู่ 4 รูปแบบ (รูปแบบที่ R1-R4) มีข้อจำกัดในการเกิดแต่ละรูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ R1-R3 เป็นรูปแบบที่แสดงกระบวนการซ้ำ 3 รูปแบบ ซึ่งมีข้อจำกัด คือ เมื่อเกิดการซ้ำเสียงตามรูปแบบทั้ง 3 นี้แล้ว จะได้คำซ้ำ 4 พยางค์ ที่ทำหน้าที่เป็นบทแสดง เช่น

รูปแบบที่ R1 : CRuŋT3 RT3 CRuŋT4 RTx

คำซ้ำ

บทแสดง

fuŋ3 fɔ:3 fuŋ4 fɔ:1"อาการหายใจฟืดฟาด"

ตัวอย่างการปรากฏ

ŋoŋ3 thaw4 tɕhiə5

ควาย --หายใจ--

fuŋ3 fɔ:3 fuŋ4 fɔ:1

อาการหายใจฟืดฟาด

"ควายหายใจฟืดฟาด"

รูปแบบที่ R2 : CRaT3 RT3 CRaT4 RTx

คำซ้ำ

บทแสดง

pa3 khɛŋ3 pa4 khɛŋ1 "อาการเดินเตาะแตะ"

ตัวอย่างการปรากฏ

ku?2 ŋwa:5 jaŋ3 təj5 tɕaw4

--ทารก-- เดิน ลท. ทาง

pa3 khɛ:ŋ3 pa4 khɛ:ŋ1

--อาการเดินเตาะแตะ--

"ทารกเดินเตาะแตะ"

รูปแบบที่ R3 : ARC?T2 ARC?T2 BRT2 BRTx

คำซ้ำ

บทแสดง

pe?2 pe?2 paŋ2 paŋ5 "อาการรีบเร่ง"

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 jaŋ3 təj5 tɕaw4

เขา เดิน ลท. ทาง

pe?2 pe?2 paŋ2 paŋ5

--อาการรีบเร่ง--

"เขาเดินเอาๆอย่างรีบเร่ง"

รูปแบบที่ R4 เป็นรูปแบบที่แสดงกระบวนการซ้ำ ซึ่งมีข้อจำกัด คือ เมื่อเกิดการซ้ำเสียงตามรูปแบบนี้แล้ว จะได้คำซ้ำ 3 พยางค์ ที่ทำหน้าที่เป็นบทแสดง เช่น

รูปแบบที่ R4 : RT2 NT4 RTx

คำซ้ำ

บทแสดง

kɛ:ŋ2 ŋ4 kɛŋ4"แกว่งไปแกว่งมา"

ตัวอย่างการปรากฏ

nin3 tɕɛ:4 luj1 kɛ:ŋ2 ŋ4 kɛ:ŋ4

เขา แก้ เสื้อ แกว่งไปแกว่งมา

"เขาแก้เสื้อผ้า(นม)แกว่งไปแกว่งมา

ɲɔj2 ɲ4 ɲɔj2"ชักช้าเนิบนาบ"

<u>ตัวอย่างการปรากฏ</u>

nin3 dziw2 na:ŋ5 <u>ɲɔj2 ɲ4 ɲɔj2</u>
เขา เคี้ยว ข้าว ชักช้าเนิบนาบ
"เขาเคี้ยวข้าวไปมาช้าเนิบนาบ"